HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a doua extinsă)

13 decembrie 2017 *

„Politica economică și monetară – Supraveghere prudențială a instituțiilor de credit – Articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 – Supraveghere prudențială consolidată – Grup supravegheat – Instituții afiliate în mod permanent unei case centrale – Articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 468/2014 – Articolul 10 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 – Cerințe de fonduri proprii – Articolul 16 alineatul (1) litera (c) și alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1024/2013”

În cauza T-712/15,

**Crédit mutuel Arkéa**, cu sediul în Relecq Kerhuon (Franța), reprezentat de H. Savoie și de P. Mele, avocați,

reclamant,

împotriva

**Băncii Centrale Europene (BCE)**, reprezentată de K. Lackhoff, de R. Bax și de C. Olivier, în calitate de agenți, asistați de D. Martin, de M. Pittie și de M. Françon, avocați,

pârâtă,

susținută de

**Comisia Europeană**, reprezentată de V. Di Bucci și de K.-P. Wojcik, în calitate de agenți,

intervenientă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se solicită anularea Deciziei ECB/SSM/2015 – 9695000CG 7B84NLR5984/28 a BCE din 5 octombrie 2015 de stabilire a cerințelor prudențiale aplicabile grupului Crédit mutuel,

TRIBUNALUL (Camera a doua extinsă),

compus din domnii M. Prek (raportor), președinte, E. Buttigieg, F. Schalin și B. Berke și doamna M. J. Costeira, judecători,

grefier: doamna S. Spyropoulos, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 6 iunie 2017,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

## Hotărâre

### I. Istoricul cauzei

1 Crédit mutuel este un grup bancar necentralizat, constituit dintr-o rețea de case locale având statutul de societăți cooperative. Fiecare casă locală a Crédit mutuel trebuie să adere la o federație regională, iar fiecare federație trebuie să adere la Confédération nationale du Crédit mutuel (Confederația națională a Crédit mutuel) (CNCM), organul central al rețelei în sensul articolelor L.511-30 și L.511-31 din code monétaire et financier (Codul monetar și financiar) francez (denumit în continuare „CMF"). La scară națională, Crédit mutuel include, în plus, Caisse centrale du Crédit mutuel (Casa centrală a Crédit mutuel) (CCCM), care este o societate pe acțiuni cooperativă de credit cu capital variabil, deținută de membrii rețelei.

2 Reclamantul, Crédit mutuel Arkéa, este o societate pe acțiuni cooperativă de credit cu capital variabil, autorizată în calitate de instituție de credit. Acesta a fost creat în anul 2002 prin apropierea mai multor federații regionale de ajutor reciproc. Alte federații s-au grupat pentru a crea CM11-CIC, iar altele au rămas autonome.

3 Printr-o scrisoare din 19 septembrie 2014, reclamantul a comunicat Băncii Centrale Europene (BCE) analiza sa cu privire la imposibilitatea de a face obiectul supravegherii prudențiale de către BCE prin intermediul CNCM. Printr-o scrisoare din 10 noiembrie 2014, BCE a menționat sesizarea autorităților competente franceze cu privire la acest aspect.

4 La 19 decembrie 2014, BCE a comunicat CNCM un proiect de decizie de stabilire a cerințelor prudențiale aplicabile grupului Crédit mutuel, i-a solicitat să se asigure că acest proiect este comunicat entităților distincte din care este compus și i-a acordat un termen pentru ca acestea să își prezinte observațiile. La 16 ianuarie 2015, reclamantul a comunicat BCE observațiile sale. La 30 ianuarie 2015, CNCM și-a exprimat opinia cu privire la observațiile prezentate de reclamant.

5 La 19 februarie 2015, BCE a comunicat CNCM un proiect de decizie revizuit de stabilire a cerințelor prudențiale aplicabile grupului Crédit mutuel, precum și entităților din care este compus, i-a solicitat să se asigure că acest proiect revizuit este comunicat acestora din urmă și i-a acordat un termen pentru ca acestea să își prezinte observațiile. La 27 martie 2015, reclamantul și-a prezentat observațiile.

6 La 17 iunie 2015, BCE a adoptat o decizie de stabilire a cerințelor prudențiale aplicabile grupului Crédit mutuel, în care sublinia că este autoritatea responsabilă cu supravegherea prudențială consolidată a CNCM și autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea entităților enumerate în această decizie, printre care figura reclamantul [considerentul (1)]. La articolul 2 alineatul (1) din această decizie se specifica faptul că CNCM se asigură că grupul Crédit mutuel îndeplinește în permanență cerințele precizate în anexa I. Din articolul 2 alineatul (3) din decizia menționată reieșea că reclamantul trebuia să îndeplinească în permanență cerințele precizate în anexa II-2, în temeiul cărora era impusă o rată a fondurilor proprii de nivel 1 (denumite în continuare „fonduri proprii «CET 1»") de 11 %.

7 La 17 iulie 2015, reclamantul a solicitat controlul acestei decizii în temeiul articolului 24 din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 al Consiliului din 15 octombrie 2013 de conferire a unor atribuții specifice Băncii Centrale Europene în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit (JO 2013, L 287, p. 63, denumit în continuare „Regulamentul de bază") coroborat cu articolul 7 din Decizia 2014/360/UE a BCE din 14 aprilie 2014 privind instituirea unui comitet administrativ de control și normele de funcționare ale acestuia (JO 2014, L 175, p. 47). La 31 august 2015 a avut loc o audiere în fața comitetului administrativ de control (denumit în continuare „comitetul de control").

8 La 14 septembrie 2015, comitetul de control a întocmit un aviz prin care se concluziona cu privire la legalitatea deciziei BCE. Acesta a subliniat în esență că criticile îndreptate de reclamant împotriva deciziei din 17 iunie 2015 puteau fi regrupate în trei categorii, după cum acesta a contestat recurgerea la supravegherea prudențială consolidată a Groupe Crédit mutuel prin intermediul CNCM pentru motivul că acesta nu ar fi o instituție de credit (prima critică), a invocat inexistența unui „Groupe Crédit mutuel” (a doua critică) sau a contestat decizia BCE de a crește cerințele privind rata fondurilor proprii „CET 1” de la 8 la 11 % (a treia critică).

9 În ceea ce privește prima critică, în primul rând, comitetul de control a amintit că BCE, printr-o decizie din 1 septembrie 2014, considerase că grupul Crédit mutuel constituia un grup supravegheat semnificativ și, cu această ocazie, a arătat că reclamantul era o entitate membră a acestui grup și că CNCM constituia cel mai înalt nivel de consolidare a acestuia. În al doilea rând, acesta a arătat că noțiunea de organism central care figurează la articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 468/2014 al BCE din 16 aprilie 2014 de instituire a cadrului de cooperare la nivelul Mecanismului unic de supraveghere între Banca Centrală Europeană și autoritățile naționale competente și cu autoritățile naționale desemnate (Regulamentul-cadru privind MUS) (JO 2014, L 141, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul-cadru privind MUS”) și la articolul 10 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO 2013, L 176, p. 1, rectificare în JO 2013, L 208, p. 68, și în JO 2013, L 321, p. 6) nu era definită de dreptul Uniunii Europene și că nu se impunea ca organismul central menționat să fie o instituție de credit, făcând referire, în susținerea acestei interpretări, la orientarea Comitetului European al Inspectorilor Bancari (CEIB) din 18 noiembrie 2010 (denumită în continuare „orientarea CEIB”), precum și la articolul 4 alineatul (1) litera (g) din Regulamentul de bază. În al treilea rând, comitetul de control a arătat că nu era necesar ca BCE să dispună de arsenalul complet al competențelor de supraveghere sau de sancționare față de entitatea-mamă a unui grup pentru a exercita o supraveghere prudențială consolidată. În al patrulea rând, acesta a amintit că, anterior transferului acestei competențe către BCE, grupul Crédit mutuel făcea obiectul unei supravegheri prudențiale consolidate de către autoritatea competentă franceză, și anume autorité de contrôle prudentiel et de résolution (Autoritatea de control prudențial și de soluționare) (ACPR), prin intermediul CNCM.

10 În ceea ce privește a doua critică, comitetul de control a concluzionat că grupul Crédit mutuel îndeplinea condițiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013, la care face trimitere articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS. În primul rând, comitetul de control a considerat că calitatea de asociație a CNCM nu împiedica existența unei solidarități cu instituțiile afiliate. În al doilea rând, acesta a reținut că situațiile financiare ale grupului Crédit mutuel în ansamblu erau întocmite pe o bază consolidată. În al treilea rând, acesta a considerat că BCE reținuse în mod întemeiat că CNCM deținea competența de a emite instrucțiuni către organele de conducere ale instituțiilor afiliate.

11 În ceea ce privește a treia critică, comitetul de control a considerat că aprecierile BCE referitoare la nivelul cerințelor de fonduri proprii „CET 1” ale reclamantului nu erau afectate de nicio eroare vădită de apreciere și nu prezentau un caracter disproporționat. El a subliniat în această privință că dezacordurile persistente dintre reclamant și CNCM ar revela probleme de guvernanță susceptibile să creeze riscuri suplimentare.

12 La 5 octombrie 2015, BCE a adoptat Decizia ECB/SSM/2015 – 9695000CG 7B84NLR5984/28 de stabilire a cerințelor prudențiale aplicabile grupului Crédit mutuel (denumită în continuare „decizia atacată”), care, în aplicarea articolului 24 alineatul (7) din Regulamentul de bază, a abrogat și a înlocuit Decizia din 17 iunie 2015, păstrând un conținut identic. Decizia atacată a fost ea însăși abrogată prin Decizia ECB/SSM/2015 – 9695000CG 7B84NLR5984/40 a BCE din 4 decembrie 2015, în măsura în care aceasta stabilește noi cerințe prudențiale aplicabile grupului Crédit mutuel, precum și entităților din care este compus.

13 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 3 februarie 2016, reclamantul a introdus o acțiune în anulare împotriva deciziei din 4 decembrie 2015.

## II. Procedura și concluziile părților

14 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 3 decembrie 2015, reclamantul a introdus prezenta acțiune.

15 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 21 martie 2016, Comisia Europeană a solicitat să intervină în susținerea concluziilor BCE.

16 Prin decizia din 20 aprilie 2016, președintele Camerei a patra a Tribunalului a admis intervenția Comisiei în susținerea concluziilor BCE.

17 La 1 iunie 2016, Comisia a depus memoriul în intervenție.

18 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, judecătorul raportor a fost repartizat la Camera a doua, căreia, în consecință, i-a fost atribuită prezenta cauză.

19 La 3 aprilie 2017, în temeiul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, i s-a solicitat BCE să prezinte mai multe documente. BCE a dat curs acestei solicitări în termenul stabilit.

20 La propunerea Camerei a doua, Tribunalul a decis, în temeiul articolului 28 din Regulamentul de procedură, să trimită cauza în fața unui complet de judecată extins.

21 La propunerea judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a doua extinsă) a decis deschiderea fazei orale a procedurii.

22 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 6 iunie 2017. La sfârșitul ședinței, Tribunalul a decis să nu închidă faza orală a procedurii și a solicitat BCE să furnizeze un răspuns scris la o întrebare, fapt de care s-a luat act în procesul-verbal al ședinței. BCE a dat curs acestei solicitări în termenul stabilit.

23 Faza orală a procedurii a fost închisă la 10 iulie 2017.

24 Reclamantul solicită Tribunalului anularea deciziei atacate.

25 BCE și Comisia solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

## III. În drept

### A. Cu privire la admisibilitatea acțiunii

26 Fără a invoca în mod formal o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 130 din Regulamentul de procedură, BCE contestă admisibilitatea acțiunii. În această privință, în primul rând, BCE arată că mandatul în vederea introducerii prezentei acțiuni a fost acordat de președintele Consiliului de administrație al reclamantului, care nu dispune de putere de reprezentare, în aplicarea dreptului

francez, în al doilea rând, aceasta susține că reclamantul nu dispune de calitate procesuală activă pentru a depune o acțiune împotriva deciziei atacate, cu excepția articolului 2 alineatul (3) și a anexei II-2 și, în al treilea rând, aceasta respinge existența unui interes de a acționa al reclamantului.

27 Reclamantul solicită respingerea cauzelor de inadmisibilitate invocate de BCE.

### *1. Cu privire la regularitatea mandatului acordat consilierilor reclamantului*

28 BCE arată că mandatul acordat inițial consilierilor reclamantului a fost întocmit de președintele Consiliului de administrație al acestuia, în condițiile în care reiese din deciziile instanțelor franceze de interpretare a articolelor L.225-51-1 și L.225-56 din code de commerce (Codul comercial) francez că președintele Consiliului de administrație al unei societăți pe acțiuni nu dispune de puterea de a o reprezenta în mod legal, această putere fiind conferită numai directorului general, cu excepția cazului unui cumul al acestor funcții.

29 Potrivit articolului 51 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, atunci când partea pe care o reprezintă este o persoană juridică de drept privat, avocații au obligația să depună la grefă un mandat eliberat de aceasta din urmă. Pe de altă parte, în aplicarea articolului 51 alineatul (4) din același regulament, dacă mandatul nu este depus, grefierul stabilește un termen rezonabil pentru ca partea vizată să îl depună.

30 Articolul 51 alineatul (4) din Regulamentul de procedură trebuie interpretat în sensul că este posibilă remedierea lipsei mandatului la momentul introducerii acțiunii prin prezentarea ulterioară a oricărui înscris care confirmă existența acestui mandat [a se vedea prin analogie Hotărârea din 4 februarie 2015, KSR/OAPI – Lampenwelt (Moon), T-374/13, EU:T:2015:69, punctele 12 și 13; a se vedea de asemenea, în ceea ce privește Regulamentul de procedură al Curții, Hotărârea din 19 iunie 2014, Commune de Millau și SEMEA/Comisia, C-531/12 P, EU:C:2014:2008, punctele 33 și 34].

31 În speță, în urma unei cereri în acest sens, avocații reclamantului au transmis Tribunalului un document emis de reprezentantul calificat al acestuia, respectiv directorul său general, prin care acesta și-a confirmat intenția de a formula acțiunea.

32 În consecință, acțiunea nu poate fi considerată inadmisibilă din motivul lipsei de regularitate a mandatului.

### *2. Cu privire la calitatea procesuală activă a reclamantului pentru a depune o acțiune împotriva articolului 2 alineatul (1) și a anexei I la decizia atacată*

33 BCE susține în esență că reclamantul are calitate procesuală activă pentru a depune o acțiune numai împotriva părții din decizia atacată care îl vizează, și anume articolul 2 alineatul (3) și anexa II-2.

34 Trebuie arătat că decizia atacată, deși redactată sub forma unei singure decizii, trebuie analizată ca o serie de decizii individuale (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, EU:C:2002:582, punctul 100), care impun cerințe prudențiale fiecăreia dintre entitățile enumerate la articolul 2 din aceasta. În această privință, trebuie arătat că, deși, potrivit articolului 6 din decizia atacată, CNCM este destinatarul acestei decizii, revine CNCM, în aplicarea articolului 3 alineatul (1) din decizia menționată, sarcina de a notifica organului de conducere al fiecăreia dintre entitățile enumerate la articolul 2 textul deciziei atacate și anexa pertinentă, precum și, în aplicarea articolului 3 alineatul (2) din decizia atacată, de a informa BCE cu privire la datele la care au fost efectuate notificările respective.

35 În ceea ce privește articolul 2 alineatul (1) din decizia atacată, în măsura în care acesta precizează că „[CNCM] se asigură că grupul Crédit mutuel îndeplinește în permanență cerințele precizate în anexa I”, din el trebuie dedus că numai CNCM constituie destinatarul acesteia în sensul articolului 263 TFUE.

36 Prin urmare, reclamantul poate contesta articolul 2 alineatul (1) din decizia atacată și anexa I, la care acesta face trimitere, numai cu condiția să fie vizat în mod direct și individual de acest aspect al deciziei atacate sau să fie vizat în mod direct de acest aspect al deciziei atacate, iar decizia atacată să constituie un act normativ care nu presupune măsuri de executare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 septembrie 2014, Royal Scandinavian Casino Århus/Comisia, T-615/11, nepublicată, EU:T:2014:838, punctul 25 și jurisprudența citată).

37 În măsura în care rezultă atât din considerentul (1) al deciziei atacate, cât și din articolele 2 și 3 din aceasta că reclamantul este considerat de BCE o entitate aparținând grupului Crédit mutuel, în privința căruia BCE a decis să exercite o supraveghere prudențială consolidată prin intermediul CNCM, trebuie să se considere că acesta este vizat în mod direct și individual de articolul 2 alineatul (1) din decizia atacată și de anexa I, la care acesta face referire, întrucât, potrivit acestora, CNCM este entitatea responsabilă cu supravegherea sa prudențială față de BCE.

38 Rezultă în mod necesar că reclamantul dispune de calitate procesuală activă pentru a introduce o acțiune nu numai împotriva articolului 2 alineatul (3) și a anexei II-2 la decizia atacată, ci și împotriva articolului 2 alineatul (1) și a anexei I la aceasta.

### *3. Cu privire la interesul de a acționa al reclamantului împotriva deciziei atacate*

39 BCE arată, în scopul de a respinge existența unui interes de a acționa al reclamantului, mai întâi, că decizia atacată a încetat să își producă efectele de drept la 4 decembrie 2015, dată la care a fost adoptată o nouă decizie, apoi că reclamantul a dispus de o rată a fondurilor proprii „CET 1” superioară celei impuse prin decizia atacată și, în sfârșit, că reclamantul nu s-a opus niciodată supravegherii prudențiale consolidate a grupului Crédit mutuel de către ACPR.

40 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, un interes în anularea unui act există numai în cazul în care această anulare poate produce, prin ea însăși, consecințe juridice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 iunie 1986, AKZO Chemie/Comisia, 53/85, EU:C:1986:256, punctul 21, și Hotărârea din 25 martie 1999, Gencor/Comisia, T-102/96, EU:T:1999:65, punctul 40).

41 Se impune constatarea că abrogarea deciziei atacate prin decizia din 4 decembrie 2015 nu privează reclamantul de interesul de a acționa împotriva acesteia.

42 Astfel, abrogarea unui act al unei instituții nu este o recunoaștere a nelegalității acestuia și produce efecte *ex nunc*, spre deosebire de o hotărâre de anulare în temeiul căreia actul anulat este eliminat retroactiv din ordinea juridică și se consideră că acesta nu a existat (Hotărârea din 12 decembrie 2006, Organisation des Modjahedines du peuple d’Iran/Consiliul, T-228/02, EU:T:2006:384, punctul 35, Hotărârea din 23 octombrie 2008, People’s Mojahedin Organization of Iran/Consiliul, T-256/07, EU:T:2008:461, punctul 48, și Hotărârea din 30 septembrie 2009, Sison/Consiliul, T-341/07, EU:T:2009:372, punctele 47 și 48).

43 În plus, reclamantul păstrează un interes de a acționa împotriva deciziei atacate pentru a evita ca o eventuală anulare a deciziei care a abrogat-o să aibă drept consecință faptul că aceasta ar produce din nou efecte. Astfel, în cazul în care decizia din 4 decembrie 2015 ar fi anulată, părțile ar fi repuse în situația anterioară intrării sale în vigoare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 31 martie 1971, Comisia/Consiliul, 22/70, EU:C:1971:32, punctul 60), care ar fi în acest caz reglementată din nou de

decizia atacată. Rezultă de asemenea că reclamantul dispune de un interes de a solicita anularea deciziei atacate prin care BCE îi stabilește cerințele minime privind fondurile proprii „CET 1”, oricare ar fi fost nivelul fondurilor sale proprii atunci când era în vigoare decizia atacată.

44 În sfârșit, în măsura în care articolul 2 alineatul (1) și anexa I la decizia atacată implică apartenența reclamantului la grupul Crédit mutuel și supravegherea sa prin intermediul CNCM, în condițiile în care el apreciază că trebuie să intre în mod direct în sfera supravegherii prudențiale a BCE, dispune de un interes de a acționa împotriva acestui aspect al deciziei atacate, indiferent care a fost atitudinea sa atunci când supravegherea prudențială era desfășurată de ACPR.

45 Având în vedere ceea ce precedă, cauzele de inadmisibilitate invocate de BCE trebuie respinse.

## B. Cu privire la fond

46 În susținerea acțiunii formulate, reclamantul prezintă o argumentație care poate fi împărțită în trei motive.

47 Deși vizează în mod general decizia atacată, argumentația care figurează în primele două motive privește în realitate numai legalitatea articolului 2 alineatul (1) și a anexei I la această decizie, prin care BCE desfășoară o supraveghere prudențială consolidată a grupului Crédit mutuel prin intermediul CNCM. În susținerea primului motiv, reclamantul invocă în esență faptul că acest aspect al deciziei atacate este afectat de nelegalitate, întrucât CNCM nu este o instituție de credit și, prin urmare, nu poate intra în sfera supravegherii prudențiale a BCE. Prin intermediul celui de al doilea motiv, acesta susține că BCE a reținut în mod eronat existența unui „grup” în scopul supravegherii prudențiale.

48 Prin intermediul celui de al treilea motiv, reclamantul contestă în esență stabilirea fondurilor sale proprii „CET 1” la 11 %, ca urmare a impunerii unor fonduri proprii care depășesc cerințele legale minime, în aplicarea articolului 16 alineatul (1) litera (c) și alineatul (2) litera (a) din Regulamentul de bază. Deși este îndreptat împotriva deciziei atacate în ansamblu, trebuie să se constate că acest motiv privește în realitate numai legalitatea articolului 2 alineatul (3) și a anexei II-2 la decizia atacată, care se referă la cerințele prudențiale impuse reclamantului.

### *1. Cu privire la primul și la al doilea motiv, referitoare la legalitatea articolului 2 alineatul (1) și a anexei I la decizia atacată*

49 Rezultă din considerentul (1) al deciziei atacate, precum și din articolul 2 alineatul (1) din decizia atacată că BCE desfășoară o supraveghere prudențială consolidată a grupului Crédit mutuel prin intermediul CNCM, încredințându-i sarcina de a se asigura că grupul respectiv îndeplinește în permanență cerințele precizate în anexa I la decizia menționată.

50 Trebuie respinsă de la început contestarea de către BCE a caracterului operant al acestor două motive, pentru motivul că reclamantul ar admite că constituie o entitate semnificativă în sensul articolului 6 alineatul (4) din Regulamentul de bază, care intră în sfera supravegherii prudențiale directe a BCE. Astfel, prin intermediul primelor două motive, reclamantul contestă modalitățile de exercitare a acestei supravegheri prudențiale, și anume faptul că aceasta este efectuată prin intermediul CNCM împotriva sa deoarece ar fi un component al grupului Crédit mutuel.

51 Trebuie arătat, în plus, că, deși motivele pentru care BCE a decis să desfășoare o supraveghere prudențială consolidată a grupului Crédit mutuel prin intermediul CNCM nu figurează în mod explicit în decizia atacată, comitetul de control a furnizat o expunere de motive privind acest aspect, care a fost retranscrisă la punctele 8-10 de mai sus. Or, în măsura în care, în decizia atacată, BCE a statuat în sens conform cu avizul comitetului de control, care face parte din contextul deciziei atacate,

trebuie să se considere că BCE și-a însușit motivele care figurează în avizul menționat și că temeinicia deciziei atacate poate fi examinată în lumina motivelor respective (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 mai 2017, Landeskreditbank Baden-Württemberg/BCE, T-122/15, în prezent în recurs, EU:T:2017:337, punctele 125-127).

52 În cadrul primelor două motive, reclamantul contestă interpretarea reținută de BCE cu privire la articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, precum și cu privire la condițiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013, la care face trimitere această primă dispoziție.

53 Potrivit articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, un „grup supravegheat" desemnează, printre altele, „entități supravegheate care au fiecare sediul principal în același stat membru participant, cu condiția ca acestea să fie afiliate în mod permanent la un organism central care le supraveghează în condițiile stabilite la articolul 10 din Regulamentul […] nr. 575/2013 și care are sediul în același stat membru participant".

54 Articolul 10 din Regulamentul nr. 575/2013, intitulat „Derogare pentru instituțiile de credit afiliate în mod permanent unei case centrale", prevede următoarele:

„(1) Autoritățile competente pot, în conformitate cu legislația națională, să acorde derogări parțiale sau integrale de la aplicarea cerințelor prevăzute în părțile a doua-a opta în cazul uneia sau mai multor instituții de credit situate în același stat membru și afiliate în mod permanent unei case centrale care le supraveghează și care are sediul în același stat membru, în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) angajamentele casei centrale și ale instituțiilor afiliate constituie angajamente solidare sau angajamentele instituțiilor afiliate sunt în întregime garantate de casa centrală;

(b) solvabilitatea și lichiditatea casei centrale și ale tuturor instituțiilor afiliate acesteia sunt supravegheate în ansamblul lor, pe baza situațiilor financiare consolidate ale acestor instituții;

(c) conducerea casei centrale este abilitată să emită instrucțiuni către organele de conducere ale instituțiilor afiliate."

55 În aplicarea unei jurisprudențe constante, pentru interpretarea unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 iunie 2005, VEMW și alții, C-17/03, EU:C:2005:362, punctul 41 și jurisprudența citată).

56 În împrejurările din speță pare util să se efectueze o interpretare teleologică și contextuală a articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS înainte de a examina primele două motive invocate de reclamant.

### *a) Cu privire la interpretarea teleologică și contextuală a articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS*

57 În ceea ce privește, în primul rând, interpretarea teleologică a articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, trebuie arătat că, potrivit considerentului (9) al acestui regulament, acesta are ca obiectiv să dezvolte și să detalieze procedurile de cooperare prevăzute în Regulamentul de bază între BCE și autoritățile naționale competente în cadrul Mecanismului unic de supraveghere (denumit în continuare „MUS"), precum și cu autoritățile naționale desemnate. Prin urmare, în cadrul interpretării teleologice a articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS trebuie luate de asemenea în considerare scopurile Regulamentului de bază.

58 În această privință trebuie observat că supravegherea prudențială consolidată a grupurilor de instituții de credit are în esență două scopuri.

59 Primul scop constă în a permite BCE să înțeleagă riscurile care pot afecta o instituție de credit și care nu provin de la aceasta, ci de la grupul căreia îi aparține.

60 Astfel, în considerentul (26) al Regulamentului de bază se precizează următoarele:

„Riscurile la adresa siguranței și solidității unei instituții de credit pot apărea atât la nivelul instituțiilor de credit individuale, cât și la nivelul unui grup bancar sau al unui conglomerat financiar. Pentru a garanta siguranța și soliditatea instituțiilor de credit, este importantă existența unor acorduri specifice de supraveghere care să atenueze aceste riscuri. În plus față de supravegherea instituțiilor de credit individuale, atribuțiile BCE ar trebui să includă supravegherea la nivel consolidat […]”.

61 Al doilea scop urmărit prin supravegherea prudențială consolidată a grupurilor de instituții de credit constă în a evita o fracționare a supravegherii prudențiale a entităților care compun grupurile menționate între diferite autorități de supraveghere.

62 Aceasta se manifestă în special, *primo*, prin împrejurarea că, potrivit considerentului (38) și articolului 6 alineatul (4) din Regulamentul de bază, aprecierea caracterului semnificativ al unei instituții de credit, care stabilește dacă desfășurarea anumitor misiuni de supraveghere prudențială va fi efectuată numai de BCE sau în mod descentralizat în cadrul MUS (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 mai 2017, Landeskreditbank Baden-Württemberg/BCE, T-122/15, în prezent în recurs, EU:T:2017:337, punctul 63), are loc la cel mai înalt nivel de consolidare în cadrul statelor membre participante. Acest scop este reiterat la articolul 40 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a) din Regulamentul-cadru privind MUS, în ceea ce privește grupurile supravegheate.

63 Acest scop se manifestă de asemenea, *secundo*, la articolul 40 alineatul (2) din Regulamentul-cadru privind MUS, din care reiese că, în cazul în care o entitate care aparține unui grup ar intra în sfera supravegherii prudențiale a BCE fie pentru că îndeplinește criteriul asistenței financiare publice directe, fie pentru că ar constitui una dintre cele mai semnificative trei instituții de credit dintr-un stat membru participant, această supraveghere s-ar extinde la întregul grup.

64 Din ceea ce precedă rezultă că, în vederea respectării scopurilor Regulamentului de bază, articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS și condițiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013, la care acesta face trimitere, trebuie interpretate ținând seama de intenția legiuitorului de a permite BCE să dispună de o vedere de ansamblu asupra riscurilor care pot afecta o instituție de credit, precum și de a evita o fracționare a supravegherii prudențiale între BCE și autoritățile naționale.

65 În ceea ce privește scopul specific al articolului 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013, trebuie observat că acest regulament privește cerințele prudențiale aplicabile instituțiilor de credit. În acest cadru, obiectivul urmărit de articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013 reiese cu claritate din modul său de redactare. Acesta constă în posibilitatea conferită autorității competente de a acorda derogări parțiale sau integrale de la aplicarea unora dintre cerințele prevăzute de regulament în cazul uneia sau mai multor instituții de credit situate în același stat membru și afiliate în mod permanent unei case centrale care le supraveghează și care are sediul în același stat membru. De asemenea, articolul 10 alineatul (2) din regulamentul menționat permite acordarea unei derogări pentru casa centrală, pe bază individuală, în aplicarea acelorași cerințe prudențiale.

66 În prezenta cauză însă, condițiile care figurează la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013 nu se aplică în temeiul acestui din urmă regulament pentru a aprecia posibilitatea acordării unei derogări pe bază individuală de la respectarea cerințelor, ci se aplică în urma trimiterii efectuate în articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS pentru a verifica existența unui grup supravegheat.

67 În plus, eventuala recunoaștere a existenței unui grup supravegheat în sensul articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS nu implică acordarea beneficiului scutirii prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013 în privința instituțiilor de credit din care este compus, întrucât unei autorități competente îi este permis întotdeauna să refuze să acorde beneficiul unei derogări individuale chiar și în cazul în care condițiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013 sunt îndeplinite.

68 Astfel, împrejurarea potrivit căreia condițiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013 pot fi îndeplinite nu are aceleași consecințe după cum este în discuție articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS sau doar articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013. În prima ipoteză, aceasta implică supravegherea grupului de către BCE, în măsura în care condițiile prevăzute la articolul 40 din Regulamentul-cadru privind MUS sunt de asemenea îndeplinite. În cea de a doua ipoteză, derogarea de la cerințele prudențiale acordată pe bază individuală în cadrul grupului nu este automată, ci rămâne o posibilitate pentru autoritatea competentă.

69 În acest sens, BCE poate să deducă din respectarea condițiilor prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013 că articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS este aplicabil și să exercite o supraveghere prudențială asupra unui grup în ansamblu, refuzând în același timp să acorde, în calitate de autoritate competentă în temeiul Regulamentului nr. 575/2013, derogări de la respectarea cerințelor prudențiale pentru entitățile grupului, pe bază individuală.

70 Rezultă din ceea ce precedă că numai scopurile articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS sunt pertinente în ceea ce privește interpretarea acestuia, în pofida trimiterii pe care o efectuează la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul-cadru privind MUS.

71 În ceea ce privește, în al doilea rând, interpretarea contextuală a articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, trebuie observat că, în avizul său, comitetul de control a făcut referire în mai multe rânduri la conținutul orientării CEIB pentru a concluziona că condițiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013 erau îndeplinite. Prin urmare, trebuie să se examineze dacă orientarea menționată este un element al contextului juridic în care se înscrie articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS care poate fi pertinent pentru interpretarea condițiilor prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013, la care acesta face trimitere.

72 Trebuie amintit că CEIB este precursorul Autorității Bancare Europene (ABE) și că orientarea CEIB privește interpretarea articolului 3 din Directiva 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (reformare) (JO 2006, L 177, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 9, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/111/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 de modificare a Directivelor 2006/48/CE, 2006/49/CE și 2007/64/CE în ceea ce privește băncile afiliate instituțiilor centrale, anumite elemente ale fondurilor proprii, expunerile mari, reglementările privind supravegherea, precum și gestionarea crizelor (JO 2009, L 302, p. 97). Articolul 3 din Directiva 2006/48 menționa că „[i]nstituțiile de credit situate în același stat membru și afiliate în mod permanent unui organism central care le supraveghează și care are sediul în același stat membru pot fi exceptate de la îndeplinirea cerințelor prevăzute la […] în cazul în care legislația internă prevede că […]”. În continuare, acesta făcea referire la trei condiții, care sunt cele care figurează în prezent la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013.

73 În plus, trebuie arătat că orientarea CEIB a fost adoptată în urma unei cereri a legiuitorului în acest sens, expusă în considerentul (2) al Directivei 2009/111. Astfel, se solicita CEIB să „furnizeze ghiduri în scopul creșterii convergenței practicilor de supraveghere [în ceea ce privește articolul 3 din Directiva 2006/48]”.

74 Așadar, ținând seama de modul identic de redactare a condițiilor care figurează la articolul 3 din Directiva 2006/48 și la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013, precum și de împrejurările care încadrează adoptarea orientării CEIB, și anume adoptarea sa de către organismul competent la acel moment și la cererea legiuitorului, orientarea CEIB poate fi luată în considerare în contextul juridic în care se înscrie articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS.

75 Interpretarea legislației pertinente de către o autoritate administrativă nu poate fi însă obligatorie pentru instanța Uniunii, care rămâne singura competentă în ceea ce privește interpretarea dreptului Uniunii, în aplicarea articolului 19 TUE.

76 În plus, trebuie subliniat că această interpretare a fost furnizată de CEIB luând în considerare numai scopurile articolului 3 din Directiva 2006/48, care erau similare celor ale articolului 10 din Regulamentul nr. 575/2013, și anume autorizarea unei derogări de la respectarea cerințelor prudențiale pe bază individuală atunci când acestea sunt respectate în cadrul grupului.

77 Or, pentru motivele prezentate la punctele 66-70 de mai sus, nu acestea sunt scopurile relevante, ci cele ale articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, care nu au putut fi luate în considerare la adoptarea orientării CEIB.

78 Prin urmare, deși orientarea CEIB constituie un element care poate eventual să fie luat în considerare de instanța Uniunii, nu i se poate conferi vreo formă de autoritate.

### *b) Cu privire la primul motiv, întemeiat pe lipsa calității de instituție de credit a CNCM*

79 Reclamantul susține că reiese atât din Regulamentul de bază și din Regulamentul-cadru privind MUS, cât și din Regulamentul nr. 575/2013 că supravegherea prudențială consolidată a instituțiilor afiliate unui organism central este posibilă numai dacă acesta dispune de calitatea de instituție de credit, ceea ce nu este cazul CNCM.

80 BCE, susținută de Comisie, solicită respingerea prezentului motiv.

81 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, deși reclamantul observă, în cadrul înscrisurilor sale, că articolul 127 alineatul (6) TFUE, precum și Regulamentul de bază privesc supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, el nu invocă nicio excepție de nelegalitate în privința articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, întemeiată pe faptul că acesta, în cazul în care ar trebui interpretat în sensul că nu presupune că organismul central trebuie să dispună de calitatea de instituție de credit, ar fi contrar articolului 127 alineatul (6) TFUE sau Regulamentului de bază, fapt confirmat de reclamant în ședință.

82 Așadar, este suficient, în cadrul prezentului motiv, să se verifice dacă noțiunea „organism central” în sensul articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS trebuie înțeleasă ca implicând calitatea de instituție de credit.

83 În măsura în care articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS face trimitere la condițiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013, este necesar să se examineze dacă calitatea de instituție de credit este determinată fie în mod direct de articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, fie indirect, prin condițiile menționate.

*1) Cu privire la aspectul dacă calitatea de instituție de credit este determinată de articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS*

84 În esență, reclamantul susține că, în măsura în care articolul 127 alineatul (6) TFUE, precum și Regulamentul de bază privesc supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS ar trebui interpretat în sensul că presupune că organismele centrale dispun de calitatea de instituție de credit. El adaugă că această imposibilitate de a exercita o supraveghere prudențială consolidată prin intermediul unui organism central care nu dispune de această calitate este confirmată de lipsa competențelor de supraveghere și de sancționare ale BCE într-o astfel de structură.

85 În aplicarea jurisprudenței citate la punctul 55 de mai sus, trebuie să se procedeze la o interpretare literală, teleologică și contextuală a articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS.

86 În ceea ce privește, în primul rând, interpretarea literală a articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, trebuie arătat că modul de redactare a acestuia nu menționează că organismul central trebuie să dispună de calitatea de instituție de credit, contrar ipotezei avute în vedere la articolul 2 punctul 21 litera (a) din același regulament, care face referire în mod explicit la supravegherea prudențială a unui grup a cărui întreprindere-mamă dispune de calitatea de instituție de credit.

87 În ceea ce privește, în al doilea rând, interpretarea teleologică a articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, trebuie luate în considerare scopurile explicate la punctul 64 de mai sus.

88 Or, fără a fi necesar să se examineze în mod detaliat condițiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013, care intră în sfera celui de al doilea motiv, este suficient în acest stadiu să se sublinieze că, în cazul în care condițiile menționate ar fi îndeplinite, s-ar deduce în mod logic o apropiere suficientă între instituțiile afiliate unui organism central pentru a fi constatată existența unui grup. Mai specific, condiția de solidaritate care figurează la articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013 poate avea drept consecință, în eventualitatea unui eșec al unei instituții de credit, un risc pentru celelalte entități afiliate aceluiași organism central. Prin urmare, este conform cu scopurile Regulamentului de bază și ale Regulamentului-cadru privind MUS să se rețină calificarea de „grup supravegheat” în sensul articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, indiferent dacă organismul central al acestui grup dispune sau nu dispune de calitatea de instituție de credit.

89 În plus, a urma analiza reclamantului ar implica faptul că diferite instituții afiliate unui organism central care nu dispune de calitatea de instituție de credit, dar care îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013 ar intra, în funcție de caracterul lor semnificativ individual, fie în sfera supravegherii exclusive de către BCE, fie în sfera supravegherii directe de către autoritățile naționale competente, ceea ce ar duce la o fracționare a supravegherii prudențiale contrară atât scopurilor Regulamentului de bază, cât și celor ale Regulamentului-cadru privind MUS.

90 În ceea ce privește, în al treilea rând, interpretarea contextuală a articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, reclamantul arată, desigur, în mod întemeiat, în esență, pe de o parte că Regulamentul de bază prevede în privința BCE un anumit număr de prerogative care merg până la posibilitatea de a aplica sancțiuni administrative, care constituie corolarul misiunii de supraveghere care îi este încredințată, și, pe de altă parte, că dispozițiile pertinente ale Regulamentului de bază nu prevăd exercitarea unor asemenea prerogative în privința organismelor centrale vizate la articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS.

91 Astfel, atât articolul 10 din Regulamentul de bază, privind solicitările de informații, cât și articolul 11, privind investigațiile generale, precum și articolul 16 din acesta, privind competențele de supraveghere, fac referire la exercitarea prerogativelor BCE în privința instituțiilor de credit, a societăților financiare holding, a societăților holding mixte și a societăților financiare holding mixte. În plus, articolul 18 din același regulament menționează posibilitatea de a aplica sancțiuni în privința instituțiilor de credit, a societăților financiare holding și a societăților financiare holding mixte.

92 Totuși, trebuie luată în considerare împrejurarea potrivit căreia supravegherea prudențială consolidată a unui grup se adaugă supravegherii prudențiale pe bază individuală a instituțiilor de credit din care este compus, însă nu se substituie acesteia, așa cum amintește considerentul (38) a doua teză al Regulamentului de bază.

93 Prin urmare, imposibilitatea ca BCE să exercite astfel de prerogative în privința unui organism central care nu dispune de calitatea de instituție de credit nu constituie un obstacol dirimant în calea efectuării unei supravegheri prudențiale adecvate, din moment ce BCE este în măsură să facă uz de prerogativele sale în privința entităților afiliate organismului central menționat.

94 Din ceea ce precedă rezultă că articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS nu poate fi interpretat în sensul că implică, în sine, că un organism central dispune de calitatea de instituție de credit.

*2) Cu privire la aspectul dacă calitatea de instituție de credit a organismului central este determinată de articolul 10 din Regulamentul nr. 575/2013*

95 Reclamantul apreciază că respectarea Regulamentului nr. 575/2013 presupune că un organism central trebuie să dispună de calitatea de instituție de credit. El face trimitere în această privință, pe de o parte, la articolul 11 alineatul (4) din Regulamentul nr. 575/2013 și, pe de altă parte, la articolul 10 alineatul (1) litera (b) din același regulament.

96 În ceea ce privește, în primul rând, articolul 11 alineatul (4) din Regulamentul nr. 575/2013, acesta prevede că, „[î]n cazul în care se aplică articolul 10, casa centrală la care se face referire la articolul respectiv respectă cerințele părților a doua-a opta pe baza situației financiare consolidate a întregului compus din casa centrală și instituțiile sale afiliate”. Părțile a doua-a opta privesc fondurile proprii, cerințele de capital, expunerile mari, expunerile la riscul de credit transferat, lichiditatea, efectul de levier și, respectiv, publicarea de informații de către instituții. În esență, reclamantul susține că asemenea cerințe pot fi respectate numai de o instituție de credit.

97 Se impune constatarea că o astfel de argumentație nu poate fi urmată, întrucât face din respectarea articolului 11 alineatul (4) din Regulamentul nr. 575/2013 o condiție de aplicare a articolului 10 din același regulament, ceea ce contravine atât interpretării literale a articolului 10 menționat, cât și relației dintre aceste două dispoziții.

98 Pe de o parte, nicio referire la articolul 11 alineatul (4) din Regulamentul nr. 575/2013 nu figurează în textul articolului 10 din același regulament.

99 Pe de altă parte, logica relației dintre aceste două dispoziții urmărește ca punerea în aplicare a articolului 11 alineatul (4) din Regulamentul nr. 575/2013 să fie o consecință, iar nu o condiție, a aplicării articolului 10 din același regulament. Astfel, atunci când autoritatea competentă acceptă, în temeiul articolului 10 din Regulamentul nr. 575/2013, să excepteze entitățile afiliate unui organism central de la respectarea cerințelor prudențiale pe bază individuală, articolul 11 alineatul (4) din Regulamentul nr. 575/2013 este aplicabil, impunând ca organismul central menționat să se conformeze cerințelor prudențiale pe baza situației consolidate a ansamblului pe care îl constituie împreună cu entitățile afiliate.

100 În această privință trebuie amintit că în speță nu este în discuție temeinicia unei decizii de exceptare de la respectarea cerințelor prudențiale pe bază individuală a instituțiilor afiliate unui organism central, ci existența unui grup în sensul articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS. Or, această din urmă dispoziție face trimitere numai la articolul 10 din Regulamentul nr. 575/2013, iar nu la articolul 11 alineatul (4) din același regulament.

101 Prin urmare, deși eventuala dificultate a unui organism central de a respecta prevederile articolului 11 alineatul (4) din Regulamentul nr. 575/2013 poate fi o considerație pertinentă atunci când autoritatea competentă trebuie să acorde beneficiul unei exceptări individuale – care rămâne o posibilitate, chiar dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 10 din Regulamentul nr. 575/2013 –, aceasta nu influențează exercitarea de către BCE a supravegherii sale prudențiale asupra grupului în ansamblu.

102 În ceea ce privește, în al doilea rând, condiția care figurează la articolul 10 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 575/2013, aceasta impune ca „solvabilitatea și lichiditatea casei centrale și ale tuturor instituțiilor afiliate acesteia [să fie] supravegheate în ansamblul lor, pe baza situațiilor financiare consolidate ale acestor instituții”.

103 Chestiunea dacă CNCM îndeplinește această condiție este discutată în cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv. În acest stadiu trebuie numai să se verifice dacă respectarea articolului 10 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 575/2013 implică în mod necesar ca organismul central să dispună de calitatea de instituție de credit.

104 Pentru a fi îndeplinită, această condiție necesită respectarea a două criterii. Primul ține de existența unor situații financiare consolidate ale grupului. Al doilea implică o supraveghere a solvabilității și a lichidității ansamblului entităților care compun grupul pe baza situațiilor financiare consolidate menționate.

105 În această privință, poziția care figurează la punctul 24 din orientarea CEIB, potrivit căreia respectiva cerință privind supravegherea solvabilității și a lichidității ansamblului entităților care compun grupul pe baza acestor situații financiare consolidate trebuie privită din punct de vedere prudențial, trebuie admisă, din moment ce articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS privește tocmai definiția grupurilor supravegheate.

106 De asemenea, tot în mod întemeiat CEIB arăta în orientarea sa că nu era necesar ca organismul central să dispună de calitatea de instituție de credit, din moment ce respectarea celor două criterii menționate în mod explicit la articolul 10 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 575/2013 era suficientă pentru a putea fi exercitată supravegherea respectării de către grup a cerințelor prudențiale.

107 Astfel, existența unor situații financiare consolidate permite o viziune globală a situației financiare a ansamblului constituit din organismul central și din instituțiile sale afiliate, pe baza cărora autoritatea competentă se poate asigura că lichiditatea și solvabilitatea acestui ansamblu sunt conforme cerințelor prudențiale și poate verifica dacă organismul central dispune sau nu dispune de calitatea de instituție de credit.

108 Prin urmare, trebuie să se concluzioneze că nici articolul 10 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 575/2013, nici articolul 11 alineatul (4) din același regulament nu presupun că un organism central trebuie să dispună de calitatea de instituție de credit pentru a fi aplicabil articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS.

109 Având în vedere ceea ce precedă, primul motiv trebuie respins.

***c) Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe inexistența unui grup supravegheat în sensul articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS și al articolului 10 din Regulamentul nr. 575/2013***

110 Prin intermediul celui de al doilea motiv, reclamantul susține că condițiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013, la care face trimitere articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, nu sunt îndeplinite de Crédit mutuel, care nu poate fi calificat, așadar, drept „grup" în sensul acestei dispoziții. Prezentul motiv poate fi împărțit în trei aspecte, întemeiate pe încălcarea condițiilor enunțate la articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013, la articolul 10 alineatul (1) litera (b) din regulamentul menționat și, respectiv, la articolul 10 alineatul (1) litera (c) din același regulament.

*1) Cu privire la primul aspect al celui de al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013*

111 Cu titlu introductiv, reclamantul subliniază că din articolul 6 din Regulamentul nr. 575/2013 rezultă că, în principiu, instituțiile de credit fac obiectul cerințelor prudențiale pe bază individuală și că posibilitatea conferită de articolul 10 din același regulament prezintă un caracter de excepție, aplicabilă numai în împrejurările în care grupul poate fi considerat o entitate unică și în care aplicarea cerințelor prudențiale pe bază individuală nu ar prezenta nicio valoare adăugată.

112 Reclamantul arată că CNCM nu dispune și nici nu are dreptul de a dispune de fonduri proprii care să îi permită să garanteze angajamentele afiliaților săi sau să își asume în solidar răspunderea pentru acestea și că, prin urmare, BCE a reținut în mod eronat că era îndeplinită condiția prevăzută la articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013.

113 În primul rând, reclamantul susține în esență că noțiunile de solidaritate și de garantare pot fi interpretate numai în lumina normelor de drept francez care reglementează relațiile dintre CNCM și afiliații săi. Or, *primo*, nu ar exista nicio solidaritate, în sensul articolului 1200 din Codul civil francez, a CNCM cu entitățile sale afiliate în privința creditorilor acestora. *Secundo*, CNCM nu ar garanta angajamentele asumate de afiliații săi în sensul articolului 2288 din code civil (Codul civil) francez și nici nu ar furniza o garanție autonomă în sensul articolului 2321 din același cod. *Tertio*, articolul L.511-31 din CMF nu ar putea fi interpretat în sensul că implică existența unei solidarități sau a unei garanții a CNCM în favoarea afiliaților săi. *Quarto*, aceeași ar fi situația dispozițiilor specifice aplicabile CNCM care figurează la articolul L.512-55 și următoarele din CMF. Reclamantul adaugă că nu există niciun mecanism de susținere financiară în interiorul grupului de tipul celor care pot fi adoptate în aplicarea articolului L.613-46 și următoarele din CMF.

114 În al doilea rând, reclamantul arată că CNCM nu dispune de nicio competență de transfer de fonduri proprii între afiliați. Pe de o parte, articolul L.511-31 din CMF nu ar prevedea că organele centrale pot efectua astfel de transferuri și, pe de altă parte, jurisprudența recentă a Conseil constitutionnel (Consiliul constituțional, Franța) ar face imposibile transferurile efectuate de o autoritate fără acordul afiliaților în cauză.

115 În al treilea rând, reclamantul susține că decizia cu caracter general nr. 1-1992 a CNCM din 10 martie 1992, care privește exercitarea solidarității între casele de ajutor reciproc și casele de ajutor reciproc agricol, nu prevede că angajamentele organismului central și ale afiliaților săi sunt solidare sau garantate de unul sau de ceilalți. Acesta amintește că însăși decizia atacată subliniază lipsa unei definiții a mecanismului de solidaritate prevăzut în cadrul Crédit mutuel. El consideră de asemenea că existența unui fond de 2 % din depozite în cadrul CCCM nu permite să se concluzioneze că este îndeplinită condiția prevăzută la articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013.

116 BCE, susținută de Comisie, solicită respingerea primului aspect al celui de al doilea motiv.

117 În temeiul acestei prime condiții, trebuie să se verifice dacă angajamentele CNCM și ale instituțiilor afiliate constituie angajamente solidare sau dacă angajamentele instituțiilor afiliate sunt în întregime garantate de CNCM.

118 În ceea ce privește, în primul rând, sensul articolului 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013, trebuie înlăturat de la bun început argumentul reclamantului întemeiat pe faptul că termenii „angajamente solidare” și „angajamente […] garantate” ar trebui interpretate în lumina articolelor pertinente din Codul civil francez.

119 Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, reiese atât din cerințele aplicării uniforme a dreptului Uniunii, cât și din principiul egalității de tratament că termenii unei dispoziții de drept al Uniunii care nu face nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul de aplicare al acesteia trebuie, în mod normal, să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând seama de contextul prevederii și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză (a se vedea Hotărârea din 5 decembrie 2013, Vapenik, C-508/12, EU:C:2013:790, punctul 23 și jurisprudența citată).

120 Din moment ce Regulamentul nr. 575/2013 nu definește noțiunile „solidaritate” și „garantare” printr-o trimitere la dreptul statelor membre, trebuie să se considere că este vorba despre noțiuni autonome de drept al Uniunii.

121 În avizul său, comitetul de control a făcut referire la interpretarea care figurează în orientarea CEIB.

122 În această privință, la punctul 19 din orientarea CEIB se menționează în mod întemeiat că condiția prevăzută la articolul 3 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/48, al cărui mod de redactare este identic cu cel al articolului 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013, are în vedere diferite ipoteze, și anume fie o garantare a organismului central față de afiliații săi, fie o garantare reciprocă a organismului central și a afiliaților săi, fie un sistem de intergarantare în cadrul grupului, în sensul că afiliații sunt de asemenea garanți unii pentru ceilalți.

123 La punctul 20 din orientarea CEIB, acesta apreciază în esență că, pentru a exista garantare sau solidaritate, „mecanismele aplicabile […] ar trebui să asigure că nu există, în drept sau în fapt, niciun obstacol în calea transferului rapid de fonduri proprii și de lichidități în cadrul grupului, cu scopul de a asigura că obligațiile față de creditorii organismului central și ai afiliaților săi pot fi îndeplinite” și „[g]rupul în întregime trebuie să poată furniza susținerea necesară potrivit mecanismelor aplicabile pornind de la fonduri disponibile”.

124 Se impune constatarea că acest al doilea aspect al interpretării CEIB nu poate fi admis în întregime, cel puțin în împrejurările în care articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013 este aplicabil ca urmare a unei trimiteri efectuate de articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS.

125 Astfel, a urma poziția CEIB ar echivala cu a interpreta condiția care figurează la articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013 în lumina condiției privind transferurile de fonduri între o întreprindere-mamă și filialele sale pentru ca acestea să poată beneficia de o derogare de la respectarea cerințelor prudențiale pe bază individuală. Aceasta se găsea la articolul 69 din Directiva 2006/48 și figurează în prezent la articolul 7 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013, care prevede că „nu există niciun impediment practic sau legal semnificativ, actual sau potențial, în calea transferului prompt de fonduri proprii sau a rambursării rapide a datoriilor de către întreprinderea-mamă”.

126 Or, pe de o parte, trebuie arătat că aceste două dispoziții, și anume articolul 7 alineatul (1) litera (a) și articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013, sunt redactate diferit, ceea ce militează împotriva unei interpretări care urmărește să extindă termenii utilizați de legiuitor pentru un tip de situații, și anume relațiile dintre o întreprindere-mamă și filialele sale, la un alt tip de situații, și anume cel al relațiilor dintre instituțiile afiliate unui organism central.

127 Pe de altă parte, o asemenea interpretare ar fi contrară scopurilor articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS.

128 Astfel, după cum s-a subliniat la punctele 59-64 de mai sus, noțiunea de grup în contextul Regulamentului de bază și al Regulamentului-cadru privind MUS urmărește, printre altele, să permită BCE să înțeleagă riscurile care pot afecta o instituție de credit și care nu provin de la aceasta, ci de la grupul căreia îi aparține. Or, din moment ce există o obligație de transfer de fonduri proprii și de lichidități în cadrul grupului, pentru a asigura că sunt îndeplinite obligațiile față de creditori – indiferent dacă acest transfer are sau nu are loc potrivit modalităților evidențiate de CEIB –, riscul care afectează instituția de credit afiliată este susceptibil să se extindă la întregul grup căruia aceasta îi aparține, ceea ce implică faptul că BCE își poate exercita supravegherea prudențială asupra ansamblului constituit din organismul central și afiliații săi.

129 Pentru același motiv, argumentul reclamantului întemeiat pe faptul că, potrivit logicii Regulamentului nr. 575/2013, beneficiul articolului 10 din acest regulament ar trebui acordat numai în împrejurările în care aplicarea cerințelor prudențiale pe bază individuală nu ar prezenta nicio valoare adăugată este lipsit de pertinență, din moment ce în speță este în discuție numai existența unui grup supravegheat în sensul articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS și că, pentru motivele prezentate la punctele 67-69 de mai sus, constatarea existenței unui asemenea grup nu implică în mod automat acordarea derogării prevăzute la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013 în favoarea entităților care îl compun.

130 Prin urmare, este conform cu scopul articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS, dar și cu textul articolului 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013 să se concluzioneze că respectiva condiție care figurează la această din urmă dispoziție este îndeplinită din moment ce există o obligație de transfer de fonduri proprii și de lichidități în cadrul grupului pentru a asigura că sunt îndeplinite obligațiile față de creditori.

131 În ceea ce privește, în al doilea rând, aplicarea acestei prime condiții în prezenta cauză, trebuie amintit că comitetul de control a evidențiat mai multe motive pentru a justifica respectarea acesteia. Este vorba, *primo*, despre termenii articolului L.511-31 din CMF, *secundo*, despre obligația necondiționată de intervenție a CNCM în favoarea caselor aflate în dificultate care ar rezulta din decizia nr. 1-1992 a CNCM din 10 martie 1992 (a se vedea punctul 115 de mai sus), *tertio*, despre existența unor resurse ale CNCM și ale CCCM susceptibile să fie mobilizate, *quarto*, despre statutul CCCM și, *quinto*, despre împrejurarea că în trecut a fost acordat un ajutor excepțional entităților aflate în dificultate.

132 În ceea ce privește primul motiv evidențiat de comitetul de control, și anume textul articolului L.511-31 din CMF, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, domeniul de aplicare al actelor cu putere de lege și al actelor administrative naționale trebuie apreciat în funcție de interpretarea oferită acestora de instanțele naționale (a se vedea Hotărârea din 16 septembrie 2015, Comisia/Slovacia, C-433/13, EU:C:2015:602, punctul 81 și jurisprudența citată). Totuși, în lipsa unor decizii ale instanțelor naționale competente, revine în mod necesar Tribunalului sarcina de a se pronunța cu privire la domeniul de aplicare al dispozițiilor amintite.

133 Din modul de redactare a articolului L.511-31 din CMF reiese numai existența unei obligații a organismelor centrale menționate de a lua „toate măsurile necesare, printre altele pentru a garanta lichiditatea și solvabilitatea fiecăreia dintre aceste instituții și societăți, precum și ale rețelei în ansamblu”.

134 Se impune constatarea că modul de redactare a articolului L.511-31 din CMF nu permite, în sine, să se concluzioneze că este îndeplinită condiția prevăzută la articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013, referirea la luarea „măsuril[or] necesare” pentru „a garanta lichiditatea și solvabilitatea fiecăreia dintre aceste instituții și societăți, precum și ale rețelei în ansamblu” având un caracter prea general pentru a putea fi dedusă din aceasta existența unei obligații de transfer de fonduri proprii și de lichidități în cadrul grupului pentru a asigura că sunt îndeplinite obligațiile față de creditori.

135 Reiese, în schimb, din lectura deciziei din 10 martie 1992 existența unui mecanism de solidaritate în favoarea caselor aflate în dificultate, și anume casele care sunt în imposibilitatea de a respecta reglementarea bancară, casele care nu pot face față unui eveniment excepțional, casele care prezintă o situație financiară negativă și casele al căror fond de rulment este negativ (articolul 2). Se precizează că această intervenție este susceptibilă să ia forma unor avansuri remunerate, însoțite eventual de subvenții pentru cuantumul dobânzilor aferente avansurilor, a unor subvenții, a unor împrumuturi obișnuite sau a unor împrumuturi participative și a unor garanții cu titlu gratuit pentru totalitatea angajamentelor lor sau pentru o parte a acestora (articolul 3). În sfârșit, reiese de asemenea că, deși această solidaritate se exercită în principiu la nivel regional, îi este permis unei case să facă apel la solidaritatea națională (articolul 4) și că, într-o asemenea eventualitate, CNCM trebuie să intervină în mod obligatoriu în favoarea unei case aflate în dificultate (articolul 5).

136 Aceste elemente atestă existența unei obligații de transfer de fonduri proprii și de lichidități în cadrul Crédit mutuel destinate să asigure că sunt îndeplinite obligațiile față de creditori.

137 Prin urmare, chiar dacă BCE a evidențiat, în anexa I la decizia atacată, anumite deficiențe în aplicarea acestui mecanism de solidaritate, având în vedere însăși existența sa, aceasta a concluzionat în mod întemeiat că este îndeplinită condiția prevăzută la articolul 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013.

138 Potrivit unei jurisprudențe constante, atunci când anumite motive ale unei decizii sunt, prin ele însele, de natură să o justifice corespunzător cerințelor legale, viciile care ar putea afecta alte motive ale actului nu au, în orice caz, niciun efect asupra părții sale dispozitive (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 12 iulie 2001, Comisia și Franța/TF1, C-302/99 P și C-308/99 P, EU:C:2001:408, punctul 27, și Hotărârea din 12 decembrie 2006, SELEX Sistemi Integrati/Comisia, T-155/04, EU:T:2006:387, punctul 47). În aplicarea acestei jurisprudențe, Tribunalul apreciază că nu este necesară examinarea temeiniciei celorlalte motive evidențiate în avizul comitetului de control.

139 Această concluzie nu este infirmată de argumentația contrară a reclamantului. Aceasta este, printre altele, situația trimiterii efectuate la decizia nr. 2014-449 QPC din 6 februarie 2015 a Conseil constitutionnel (Consiliul Constituțional), întrucât aceasta privea exclusiv conformitatea cu Constituția franceză a unei dispoziții a CMF prin care ACPR era autorizată să dispună un transfer de portofoliu din oficiu în detrimentul unei societăți de asigurare, ceea ce o privează deci de pertinență în ceea ce privește mecanismul de solidaritate prevăzut între instituțiile afiliate care aparțin aceluiași grup bancar.

140 Având în vedere ceea ce precedă, primul aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins.

*2) Cu privire la al doilea aspect al celui de al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 10 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 575/2013*

141 Reclamantul susține că BCE a reținut în mod eronat că este îndeplinită condiția care figurează la articolul 10 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 575/2013.

142 În primul rând, noțiunile de solvabilitate și de lichiditate nu ar putea avea sens decât în privința instituțiilor de credit, în timp ce CNCM constituie o asociație.

143 În al doilea rând, solvabilitatea și lichiditatea sunt apreciate de creditori, de agențiile de rating și de autoritățile de reglementare la nivelul grupurilor afiliate CNCM. Situațiile financiare publicate de CNCM ar constitui simpla agregare a diferitor grupuri și ar avea un caracter artificial, din moment ce nu există o unitate economică între ele.

144 În al treilea rând, comitetul de control ar fi apreciat în mod eronat că această condiție este îndeplinită întemeindu-se pe articolul L.511-20 din CMF, potrivit căruia „instituțiile și societățile de finanțare afiliate unei rețele și organul central în sensul articolului L.511-31 sunt considerate ca făcând parte din același grup în sensul prezentului cod”. Reclamantul susține că această calificare ca „grup” este valabilă numai în ceea ce privește aplicarea CMF și este lipsită de pertinență în ceea ce privește aspectul dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 575/2013. Nici articolul L.511-31 din CMF, nici articolul 25 din statutul CNCM nu ar permite să se demonstreze că această a doua condiție este îndeplinită. Aceeași ar fi situația în ceea ce privește articolul 2 din statutul menționat și celelalte dispoziții la care face referire BCE.

145 BCE și Comisia solicită respingerea celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv.

146 Potrivit articolului 10 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 575/2013, „solvabilitatea și lichiditatea casei centrale și ale tuturor instituțiilor afiliate acesteia [trebuie să fie] supravegheate în ansamblul lor, pe baza situațiilor financiare consolidate ale acestor instituții”.

147 Pentru motivele explicate la punctele 104 și 105 de mai sus, această condiție trebuie să fie înțeleasă în sensul că implică respectarea a două criterii. Primul ține de existența unor situații financiare consolidate ale grupului. Al doilea implică o supraveghere din punct de vedere prudențial a solvabilității și a lichidității ansamblului entităților care compun grupul pe baza situațiilor sale financiare consolidate.

148 În avizul său, comitetul de control a apreciat că această condiție este îndeplinită atât în raport cu responsabilitățile CNCM în temeiul articolului L.511-31 din CMF în ceea ce privește lichiditatea și solvabilitatea instituțiilor afiliate și ale ansamblului rețelei, cât și în raport cu termenii articolului 25 din statutul CNCM.

149 Tribunalul apreciază că această concluzie trebuie admisă.

150 În ceea ce privește primul criteriu, acesta trebuie considerat ca fiind îndeplinit, din moment ce, potrivit articolului 25 din statutul CNCM, consiliul său de administrație „adoptă situațiile financiare anuale ale [CNCM], situațiile financiare consolidate naționale și întocmește rapoartele de gestiune pentru aceste situații”.

151 În ceea ce privește al doilea criteriu, trebuie arătat că, în temeiul articolului L.511-31 din CMF, organele centrale „iau toate măsurile necesare, printre altele, pentru a garanta lichiditatea și solvabilitatea fiecăreia dintre aceste instituții și societăți, precum și ale rețelei în ansamblu” și „reprezintă instituțiile de credit și societățile de finanțare afiliate acestora în fața […] [ACPR]”. Rezultă în mod logic că CNCM este abilitată de CMF să reprezinte Crédit mutuel în fața autorităților responsabile cu supravegherea prudențială a respectării cerințelor de solvabilitate și de lichiditate. Prin urmare, al doilea criteriu poate fi considerat de asemenea ca fiind îndeplinit.

152 În ceea ce privește argumentația reclamantului întemeiată pe faptul că această condiție nu poate fi îndeplinită pentru motivul că CNCM nu constituie o instituție de credit, aceasta trebuie respinsă pentru motivele explicate la punctul 106 de mai sus.

153 Având în vedere ceea ce precedă, al doilea aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins.

*3) Cu privire la al treilea aspect al celui de al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 10 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 575/2013*

154 Reclamantul susține că BCE a reținut în mod eronat că este îndeplinită condiția care figurează la articolul 10 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 575/2013.

155 Reclamantul apreciază că CNCM nu este abilitată să emită instrucțiuni către afiliații săi în sensul acestei dispoziții în domeniile-cheie ale activității unei instituții de credit, având în vedere termenii foarte generali utilizați la articolul L.511-31 din CMF. Pentru ca o asemenea competență să existe, ar fi fost necesar ca legiuitorul să o prevadă în mod explicit, după exemplul organului central al grupului BPCE, la articolul L.512-107 din CMF. O comparație cu articolul L.512-56 din CMF, aplicabil Crédit mutuel, ar demonstra lipsa unei astfel de competențe în privința sa, întrucât referirea la adoptarea „măsurilor necesare" de către CNCM nu implică posibilitatea de a emite instrucțiuni. În plus, această competență nu ar fi fost atribuită CNCM nici pe cale contractuală. În ceea ce privește competența de sancționare conferită CNCM prin articolul R.512-24 din CMF, reclamantul susține că nu poate fi dedusă din aceasta existența unei competențe de a emite instrucțiuni către organele de conducere ale instituțiilor afiliate. În ceea ce privește competențele de sancționare avute în vedere în statutul CNCM, acestea ar avea un caracter nelegal.

156 BCE, susținută de Comisie, solicită respingerea celui de al treilea aspect al celui de al doilea motiv.

157 Pentru a verifica dacă BCE a concluzionat în mod întemeiat că este îndeplinită condiția care figurează la articolul 10 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 575/2013, trebuie să se verifice dacă conducerea CNCM este abilitată să emită instrucțiuni către organele de conducere ale instituțiilor afiliate.

158 În avizul său, comitetul de control a făcut referire la dreptul, conferit CNCM prin articolul L.511-31 din CMF, de a lua „toate măsurile necesare, printre altele pentru a garanta lichiditatea și solvabilitatea fiecăreia dintre aceste instituții și societăți, precum și ale rețelei în ansamblu", ca și la obligația sa, care îi este impusă în temeiul aceleiași dispoziții, de a asigura „aplicarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative proprii acestor instituții și societăți și [de a exercita] un control administrativ, tehnic și financiar asupra organizării și gestiunii acestora". Acesta a subliniat de asemenea obligația caselor Crédit mutuel de „a respecta statutul, regulamentele interne, instrucțiunile și deciziile [CNCM] și ale federației regionale la care trebuie să adere", în temeiul articolului R.512-20 al doilea paragraf din CMF. În sfârșit, a subliniat existența unei competențe de sancționare a CNCM. El a făcut referire, pe de o parte, la articolul R.512-24 din CMF, care îi permite să aplice, împotriva unei case care ar încălca reglementarea în vigoare, una dintre sancțiunile „[a]vertisment[, m]ustrare [sau r]adierea de pe lista caselor de ajutor reciproc", și, pe de altă parte, la articolele 10 și 25 din statutul CNCM, care îi permit să excludă o federație, să retragă votul de încredere acordat unui președinte de federație sau de casă de ajutor reciproc sau să retragă aprobarea acordată unui director executiv.

159 Din aceste dispoziții rezultă o coroborare a trei elemente: în primul rând, obligația CNCM de a asigura, printre altele, lichiditatea și solvabilitatea grupului și a entităților care îl compun, precum și respectarea cerințelor legislative și a normelor administrative, în al doilea rând, o obligație a instituțiilor afiliate de a respecta instrucțiunile CNCM și, în al treilea rând, o competență de sancționare a CNCM în privința entităților menționate. Așadar, condiția care figurează la articolul 10 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 575/2013 trebuie considerată ca fiind îndeplinită.

160 Această concluzie nu este infirmată de argumentul reclamantului întemeiat pe faptul că competența de a emite instrucțiuni care rezultă din statutul CNCM ar fi nelegală, întrucât numai CMF ar putea să îi confere o asemenea prerogativă. În această privință, este suficient să se sublinieze că, astfel cum a

evidențiat Conseil d'État (Consiliul de Stat, Franța) la punctul 5 din hotărârea sa din 13 decembrie 2016, invocată de BCE în cadrul ședinței și cu privire la care reclamantul a putut prezenta observații, al doilea paragraf al articolului R.512-20 din CMF prevede că casele de ajutor reciproc „trebuie să se angajeze să respecte statutele, regulamentele interne, instrucțiunile și deciziile [CNCM]". Se poate de asemenea observa că, la punctul 13 din aceeași hotărâre, Conseil d'État (Consiliul de Stat) a amintit că „[reclamantul] este ținut să respecte solicitările [CNCM] acționând în cadrul prerogativelor sale de organ central".

161 Având în vedere cele ce precedă, al treilea aspect și, prin urmare, al doilea motiv în întregime trebuie respinse.

### *2. Cu privire la al treilea motiv, referitor la legalitatea articolului 2 alineatul (3) din anexa II-2 la decizia atacată*

162 În cadrul celui de al treilea motiv, reclamantul susține că decizia atacată, în măsura în care îi impune fonduri proprii suplimentare, este afectată de o eroare de drept și de erori de apreciere și prezintă un caracter disproporționat.

163 BCE solicită respingerea prezentului motiv.

164 Cu titlu introductiv, trebuie observat că din articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul de bază rezultă că, în cadrul punerii în aplicare a misiunilor sale de supraveghere prudențială, BCE constituie autoritatea competentă în sensul Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE (JO 2013, L 176, p. 338) și al Regulamentului nr. 575/2013.

165 Potrivit articolului 97 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2013/36, „[ț]inând seama de criteriile tehnice stabilite la articolul 98, autoritățile competente analizează dispozițiile, strategiile, procedurile și mecanismele puse în aplicare de instituții pentru a se conforma prevederilor prezentei directive și Regulamentului (UE) nr. 575/2013 și evaluează […] riscuri[le] la care sunt expuse sau ar putea fi expuse instituțiile".

166 Cerințele minime de fonduri proprii „CET 1" de care trebuie să dispună o instituție de credit sunt precizate la articolul 92 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013, potrivit căruia, „[î]n conformitate cu articolele 93 și 94, instituțiile îndeplinesc în orice moment următoarele cerințe de fonduri proprii: […] o rată a fondurilor proprii [«CET 1»] de 4,5 %".

167 La aceasta trebuie adăugată obligația care figurează la articolul 129 alineatul (1) din Directiva 2013/36, intitulat „Cerința de menținere a unui amortizor de conservare a capitalului", care prevede:

„Statele membre cer instituțiilor să mențină, pe lângă fonduri proprii [«CET 1»] menținute pentru a respecta cerința de fonduri proprii impusă de articolul 92 din Regulamentul […] nr. 575/2013, un amortizor de conservare a capitalului constituit din fonduri proprii [«CET 1»] egale cu 2,5 % din valoarea totală a expunerii la risc a instituției în cauză, calculată în conformitate cu articolul 92 alineatul (3) din respectivul regulament, pe bază individuală și consolidată, astfel cum se prevede în partea întâi titlul II din regulamentul menționat."

168 În plus, reiese din lectura articolului 16 alineatul (1) litera (c) coroborat cu alineatul (2) litera (a) din Regulamentul de bază că, în cazul în care din procesul de supraveghere desfășurat de BCE rezultă că fondurile proprii și lichiditățile deținute de o instituție de credit nu asigură o administrare sănătoasă și o acoperire a riscurilor, BCE are dreptul de a solicita unei instituții de credit să dețină fonduri proprii în plus față de cerințele minime.

169 În anexa II-2 la decizia atacată, BCE a stabilit la 11 % cerințele de fonduri proprii „CET 1” ale reclamantului. Pentru a justifica acest nivel de fonduri proprii, BCE a făcut referire, printre altele, la riscurile suplimentare care rezultă dintr-o eventuală ieșire din grupul Crédit mutuel și a apreciat că acestea implicau impunerea unor fonduri proprii suplimentare, în aplicarea articolului 16 alineatul (1) litera (c) și alineatul (2) litera (a) din Regulamentul de bază.

170 În această privință, BCE a evidențiat neînțelegerea dintre reclamant și grupul CM11-CIC în cadrul grupului Crédit mutuel și a remarcat că aceasta făcea posibilă o ieșire a reclamantului din grupul Crédit mutuel.

171 În esență, BCE a apreciat că o eventuală separare ar putea avea trei tipuri de consecințe asupra reclamantului. În primul rând, aceasta ar influența modelul său comercial. În această privință, se face referire la o creștere a presiunii concurențiale căreia ar trebui să îi facă față reclamantul din partea entităților grupului Crédit mutuel, precum și la îndoielile referitoare la posibilitatea de a utiliza marca Crédit mutuel în cazul separării. În al doilea rând, o separare ar putea influența calculul cerințelor minime de fonduri proprii „CET 1” ale reclamantului, întrucât acesta nu ar mai fi în măsură să utilizeze abordarea avansată și ar trebui să utilizeze abordarea standardizată, ceea ce ar implica o creștere a cerințelor de fonduri proprii. În al treilea rând, această separare ar influența de asemenea profilul de risc de lichiditate al reclamantului, întrucât acesta ar pierde beneficiul mecanismului de solidaritate existent în cadrul grupului Crédit mutuel. Aceasta ar putea afecta ratingurile sale externe și, în consecință, costurile sale de refinanțare.

172 Prezentul motiv poate fi împărțit în trei aspecte, întemeiate, primul, pe o eroare de drept provenită din luarea în considerare de către BCE a unui eveniment pe care reclamantul îl consideră improbabil, și anume separarea sa de grupul Crédit mutuel, al doilea, pe caracterul eronat și disproporționat al impunerii unor fonduri proprii suplimentare ca urmare a acestei eventualități improbabile și, al treilea, pe faptul că impunerea unor fonduri proprii suplimentare ar constitui o „sancțiune deghizată”.

### *a) Cu privire la primul aspect al celui de al treilea motiv, întemeiat pe caracterul eronat al luării în considerare de către BCE a unei posibile separări a reclamantului de grupul Crédit mutuel*

173 Reclamantul reproșează BCE faptul că s-a întemeiat pe eventualitatea unei ieșiri din grupul Crédit mutuel și susține în esență că o asemenea eventualitate prezintă un caracter atât de puțin credibil încât luarea sa în considerare face ca decizia atacată să fie afectată de o eroare de drept.

174 În această privință, reclamantul arată că separarea sa de grupul Crédit mutuel ar implica o modificare a dispozițiilor legislative ale CMF, care nu este avută în vedere nici de autoritățile publice franceze, nici de BCE însăși. Dimpotrivă, BCE, atât în scrisoarea sa din 10 noiembrie 2014, cât și în decizia atacată, ar milita în favoarea unei reforme și a unei consolidări a rolului CNCM. Prin urmare, simpla voință a reclamantului de a modifica structura grupului Crédit mutuel în favoarea unei structuri bipolare în care fiecare dintre cei doi poli ar fi dotat cu organul său central nu poate justifica, în lipsa susținerii din partea autorităților publice în favoarea unei astfel de reforme, o modificare a profilului său de risc.

175 BCE solicită respingerea primului aspect al celui de al treilea motiv.

176 În măsura în care reclamantul susține că BCE a săvârșit o eroare de drept prin luarea în considerare a unei posibile separări de grupul Crédit mutuel, trebuie arătat că reiese din însuși textul articolului 97 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2013/36 că controlul pe care BCE trebuie să îl efectueze privește riscurile la care „sunt expuse sau ar putea fi expuse” instituțiile, ceea ce implică în mod necesar posibila luare în considerare a unor evenimente viitoare susceptibile să modifice profilul lor de risc. Așadar, prin faptul că s-a întemeiat pe posibila intervenție a unui eveniment viitor, BCE nu a săvârșit nicio eroare de drept.

177 Prin argumentația sa, prin care reproșează BCE că a luat în considerare eventualitatea unei asemenea separări, în timp ce aceasta nu ar fi suficient de probabilă, reclamantul invocă în realitate existența unei erori de apreciere din partea BCE.

178 În această privință, potrivit unei jurisprudențe constante, în cazul unor aprecieri complexe, autoritățile Uniunii dispun, în anumite domenii ale dreptului Uniunii, de o marjă largă de apreciere, așa încât controlul exercitat de instanța Uniunii cu privire la aceste aprecieri trebuie să se limiteze în mod necesar la verificarea respectării normelor de procedură și a celor privind motivarea, precum și a exactității materiale a situației de fapt și a lipsei unor erori vădite de apreciere a situației de fapt sau a abuzului de putere (a se vedea Hotărârea din 2 septembrie 2010, Comisia/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punctul 97 și jurisprudența citată).

179 Exercitarea acestei marje largi de apreciere nu este totuși exclusă din sfera controlului jurisdicțional. Astfel, instanța Uniunii trebuie nu numai să verifice exactitatea materială a elementelor de probă invocate, fiabilitatea și coerența lor, ci și să controleze dacă aceste elemente constituie ansamblul datelor pertinente care trebuie luate în considerare pentru aprecierea unei situații complexe și dacă sunt de natură să susțină concluziile deduse (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 noiembrie 2007, Spania/Lenzing, C-525/04 P, EU:C:2007:698, punctul 57, și Hotărârea din 6 noiembrie 2008, Țările de Jos/Comisia, C-405/07 P, EU:C:2008:613, punctul 55).

180 De asemenea, atunci când o autoritate a Uniunii dispune de o marjă largă de apreciere, respectarea garanțiilor conferite de ordinea juridică a Uniunii în procedurile administrative are, cu atât mai mult, o importanță fundamentală. Printre aceste garanții figurează în special obligația instituției competente de a-și motiva în mod suficient deciziile. Numai în acest mod instanța Uniunii poate să verifice dacă au fost întrunite elementele de fapt și de drept de care depinde exercitarea puterii de apreciere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, punctul 14, și Hotărârea din 9 septembrie 2010, Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-387/08, nepublicată, EU:T:2010:377, punctul 31).

181 Trebuie să se constate că BCE dispune de o astfel de marjă de apreciere în speță, având în vedere caracterul complex pe care îl prezintă evaluarea nivelului cerințelor de fonduri proprii „CET 1” ale unei instituții de credit în raport cu profilul său de risc și cu evenimentele susceptibile să îl influențeze.

182 Prin urmare, trebuie să se verifice dacă BCE, prin faptul că a reținut posibilitatea unei separări a reclamantului de grupul Crédit mutuel, a săvârșit o eroare vădită de apreciere.

183 Argumentul esențial invocat de reclamant pentru a respinge posibilitatea unei asemenea separări constă în intervenția necesară a autorităților publice franceze, prin intermediul unei modificări a CMF, care nu ar fi favorabile acesteia.

184 Desigur, reclamantul observă în mod întemeiat că reiese din lectura articolului L.511-30 coroborat cu articolul L.511-31 din CMF că trebuie să fie afiliat unuia dintre organele centrale enumerate în mod limitativ la articolul L.511-30 din CMF. Rezultă în mod necesar că o ieșire organizată a reclamantului din grupul Crédit mutuel ar implica o modificare a articolului L.511-30 din CMF pentru a include un organ central, căruia i-ar fi afiliate instituțiile de credit din care este constituit reclamantul.

185 Totuși, CMF recunoaște CNCM competențe de a exclude entități afiliate grupului Crédit mutuel. Pe de o parte, articolul L.511-31 din CMF prevede, la al cincilea paragraf, posibilitatea organismelor centrale de „a aplica sancțiunile prevăzute de textele specifice cu putere de lege și administrative” și, mai explicit, la al șaselea paragraf, eventualitatea pierderii calității de instituție sau de societate afiliată, care „trebuie să fie notificată de organul central [ACPR], care se pronunță cu privire la aprobarea instituției sau a societății în cauză”. Pe de altă parte, reiese din articolul R.512-24 din CMF că „[c]onsiliul de administrație al [CNCM] poate să aplice unei case care ar încălca reglementarea în vigoare una dintre

următoarele sancțiuni: […] radierea de pe lista caselor de ajutor reciproc”, modalitățile de exercitare a acestei competențe de sancționare fiind precizate la articolul R.512-25 din CMF. Această prerogativă este reiterată la articolul 25 din statutul CNCM.

186 Or, pe de o parte, în măsura în care reclamantul constituie un ansamblu de case de ajutor reciproc, nu poate fi exclusă posibilitatea ca această prerogativă să fie exercitată în privința sa.

187 Pe de altă parte, reclamantul nu contestă existența îndelungatei neînțelegeri cu grupul CM11-CIC, precum și cu CNCM, evocată de BCE în decizia atacată. În această privință, reclamantul a făcut el însuși referire, începând cu scrisoarea sa din 17 iulie 2015 adresată BCE, la plângerea cu constituire de parte civilă pentru dobândirea nelegală a unei participații pe care a introdus-o la Parchetul de pe lângă Tribunal de grande instance de Paris (Tribunalul de Mare Instanță din Paris, Franța) ca urmare a unui presupus conflict de interese între grupul CM11-CIC și CNCM. De asemenea, în anexa la scrisoarea menționată, reclamantul sublinia procedurile pe care le-a inițiat la Tribunal de grande instance de Paris (Tribunalul de Mare Instanță din Paris) și la EUIPO pentru a obține anularea mărcii naționale și, respectiv, anularea mărcii Uniunii Europene Crédit mutuel, a cărei titulară este CNCM.

188 Având în vedere această situație deosebit de conflictuală între reclamant, CNCM și grupul CM11-CIC, eventualitatea unei ieșiri a reclamantului din grupul Crédit mutuel, chiar și în lipsa unei modificări a articolului L.511-30 din CMF, nu pare atât de improbabilă încât luarea sa în considerare să constituie o eroare vădită de apreciere din partea BCE.

189 În consecință, primul aspect al celui de al treilea motiv trebuie respins.

***b) Cu privire la al doilea aspect al celui de al treilea motiv, întemeiat pe caracterul eronat și disproporționat al aprecierii de către BCE a necesității ca reclamantul să dispună de fonduri proprii suplimentare***

190 Reclamantul consideră că BCE a apreciat în mod eronat și disproporționat că eventualitatea separării sale de grupul Crédit mutuel presupune ca el să dispună de fonduri proprii suplimentare.

191 BCE solicită respingerea prezentului aspect al celui de al treilea motiv.

192 Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 171 de mai sus, pentru a concluziona că separarea reclamantului de grupul Crédit mutuel ar avea un impact negativ asupra profilului său de risc, care ar implica deținerea de către reclamant a unor fonduri proprii suplimentare, BCE a reținut în esență trei categorii de motive.

193 Tribunalul consideră suficientă examinarea temeiniciei motivelor întemeiate, pe de o parte, pe modificarea profilului de risc de lichiditate al reclamantului și, pe de altă parte, pe impactul unei modificări a metodei de calcul al fondurilor sale proprii.

*1) Cu privire la temeinicia motivului întemeiat pe modificarea profilului de risc de lichiditate al reclamantului în cazul separării de grupul Crédit mutuel*

194 Reclamantul susține că BCE a făcut referire în mod eronat la efectele pe care l-ar avea pierderea mecanismului de solidaritate specific grupului Crédit mutuel asupra profilului său de risc, întrucât acest mecanism nu există. Acesta apreciază, în plus, că impactul pe care l-ar putea avea o revizuire în scădere a ratingurilor sale externe asupra costurilor sale de refinanțare nu ar putea fi decât foarte limitate, ca urmare a situației sale economice intrinseci foarte bune. Acesta subliniază în esență că rata sa de angajament a fost substanțial redusă, așa cum a fost, în consecință, și dependența sa de piețele

financiare pentru refinanțarea sa. Prin urmare, el apreciază că o revizuire în scădere cu trei niveluri a ratingului său nu ar avea decât consecințe neglijabile asupra costurilor sale de refinanțare sau asupra rezultatului său net.

195 În această privință este suficient să se arate că, spre deosebire de ceea ce susține reclamantul în înscrisurile sale și astfel cum s-a constatat la punctele 135 și 137 de mai sus, există un mecanism de solidaritate în cadrul grupului Crédit mutuel.

196 Mai mult, reiese dintr-un raport al unei agenții de rating referitor la reclamant, furnizat de BCE în anexa B.16 la memoriul în apărare, că ratingul care i-a fost atribuit era legat de cel al grupului Crédit mutuel. De altfel, în același raport, agenția de rating, a acordat importanță, pentru stabilirea ratingului atribuit reclamantului, existenței unui mecanism de solidaritate în cadrul grupului Crédit mutuel.

197 Prin urmare, având în vedere caracterul complex al stabilirii profilului de risc al reclamantului, BCE nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere concluzionând că pierderea acestui mecanism de solidaritate ca urmare a unei ieșiri din grupul Crédit mutuel ar putea avea un impact negativ asupra ratingurilor externe ale reclamantului și deci asupra costurilor sale de refinanțare. În această privință, opinia reclamantului cu privire la întinderea costului suplimentar de refinanțare pe care l-ar implica o scădere a ratingului său nu este în măsură să demonstreze caracterul vădit eronat al acestei aprecieri.

*2) Cu privire la temeinicia motivului întemeiat pe impactul unei modificări a metodei de calcul al fondurilor proprii ale reclamantului în cazul separării de grupul Crédit mutuel*

198 Reclamantul susține că trecerea de la o abordare avansată la o abordare standardizată pentru calculul fondurilor proprii constituie numai o modificare a instrumentelor de măsură, care nu corespunde unei modificări a realității riscurilor operaționale sau de credit cu care se confruntă. Deși recunoaște că trecerea la abordarea standardizată ar determina *de facto* o creștere mecanică a cerințelor de fonduri proprii „CET 1”, reclamantul susține că este în măsură să facă față unei astfel de creșteri. Decizia atacată, prin faptul că i-ar impune încă din prezent fonduri proprii suplimentare, l-ar priva de utilizarea liberă a unei părți din capacitatea sa financiară, ceea ce i-ar produce un prejudiciu grav și ar prezenta un caracter disproporționat.

199 În această privință, trebuie amintit că Regulamentul nr. 575/2013 prevede două abordări pentru calculul cerințelor minime de fonduri proprii ale instituțiilor de credit: „abordarea standardizată”, prevăzută la articolele 111-141 din Regulamentul nr. 575/2013, care constă în a măsura riscul în mod standardizat, și „abordarea avansată” sau „abordarea bazată pe modele interne de rating”, prevăzută la articolele 142-191 din Regulamentul nr. 575/2013, care constă în utilizarea propriilor modele, această a doua abordare necesitând, în aplicarea articolului 143 din Regulamentul nr. 575/2013, aprobarea autorității competente.

200 În plus, în măsura în care reclamantul face referire la caracterul disproporționat al impunerii cu titlu preventiv a unor fonduri proprii suplimentare, trebuie amintit că, potrivit articolului 5 alineatul (4) TUE, în temeiul principiului proporționalității, acțiunea Uniunii, în conținut și formă, nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor tratatelor. Instituțiile aplică principiul proporționalității în conformitate cu Protocolul privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, anexat la Tratatul FUE.

201 Potrivit unei jurisprudențe constante, principiul proporționalității, care face parte dintre principiile generale ale dreptului Uniunii, impune ca actele instituțiilor Uniunii să fie de natură să atingă obiectivele legitime urmărite de reglementarea în cauză și să nu depășească limitele a ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective, fiind stabilit că, atunci când este posibilă alegerea între mai

multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și că inconvenientele cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2016, Philip Morris Brands și alții, C-547/14, EU:C:2016:325, punctul 165 și jurisprudența citată).

202 Trebuie amintit de asemenea că aprecierea proporționalității unei măsuri trebuie să se concilieze cu respectarea marjei de apreciere eventual recunoscute instituțiilor Uniunii cu ocazia adoptării sale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 2006, Germania/Parlamentul și Consiliul, C-380/03, EU:C:2006:772, punctul 145 și jurisprudența citată).

203 În decizia atacată, BCE a urmat în esență un raționament întemeiat pe coroborarea a trei elemente. În primul rând, în cazul ieșirii din grupul Crédit mutuel, ar fi probabil că reclamantul nu va mai fi în măsură să beneficieze de abordarea avansată și va trebui să utilizeze abordarea standardizată. În al doilea rând, aplicarea acestei abordări ar implica o scădere a evaluării fondurilor proprii. În al treilea rând, BCE a dedus de aici că reclamantul ar trebui să se pregătească pentru această situație prin constituirea unor rezerve adecvate de fonduri proprii.

204 Tribunalul arată că reclamantul nu contestă temeinicia primelor două elemente evidențiate de BCE. În plus, reiese în special dintr-o scrisoare adresată BCE de către reclamant la 27 martie 2015 că a evaluat el însuși la 2,8 % scăderea nivelului fondurilor proprii „CET 1” care ar fi determinată de o trecere de la abordarea avansată de calcul al acestor fonduri la abordarea standardizată.

205 În măsura în care, pe de o parte, pentru motivele prezentate la punctele 184-188 de mai sus, BCE era îndreptățită să ia în considerare eventualitatea unei ieșiri a reclamantului din grupul Crédit mutuel și, pe de altă parte, părțile nu contestă că o astfel de ieșire ar putea implica o scădere a evaluării nivelului fondurilor proprii „CET 1” ale reclamantului, impunerea unor fonduri proprii suplimentare care i-ar permite să facă față unei asemenea eventualități nu provine dintr-o eroare vădită de apreciere și nici nu prezintă un caracter vădit disproporționat.

206 Rezultă din cele ce precedă că atât motivele întemeiate pe modificarea profilului de risc de lichiditate al reclamantului, cât și cele întemeiate pe impactul unei modificări a metodei de calcul al fondurilor proprii, în cazul separării de grupul Crédit mutuel, sunt suficiente pentru a justifica corespunzător cerințelor legale impunerea unor fonduri proprii suplimentare de către BCE. Prin urmare, nu este necesar să se examineze temeinicia motivelor deciziei atacate care privesc impactul unei separări de grupul Crédit mutuel asupra modelului comercial al reclamantului.

207 În consecință, al doilea aspect al celui de al treilea motiv trebuie respins.

***c) Cu privire la al treilea aspect al celui de al treilea motiv, întemeiat pe faptul că impunerea unor fonduri proprii suplimentare ar constitui o sancțiune deghizată***

208 Reclamantul susține că nivelul fondurilor proprii „CET 1” care i-a fost impus prin decizia atacată prezintă caracterul unei sancțiuni deghizate, întrucât pare să fi avut drept obiectiv să îl „penalizeze” pentru că a atras atenția BCE asupra situației din cadrul grupului Crédit mutuel.

209 BCE respinge caracterul de sancțiune deghizată al aprecierii sale cu privire la nivelul fondurilor proprii „CET 1” ale reclamantului.

210 Trebuie arătat că, printr-o asemenea argumentație, reclamantul susține în esență că decizia atacată este afectată de un abuz de putere.

211 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, noțiunea de abuz de putere se referă la fapta unei autorități administrative de a-și fi exercitat competențele în alt scop decât cel în vederea căruia i-au fost conferite. O decizie este afectată de abuz de putere numai dacă rezultă din indicii obiective, pertinente și concordante că a fost adoptată cu un astfel de scop (Hotărârea din 13 noiembrie 1990, Fedesa și alții, C-331/88, EU:C:1990:391, punctul 24, și Hotărârea din 9 octombrie 2001, Italia/Comisia, C-400/99, EU:C:2001:528, punctul 38). În plus, în cazul în care se urmăresc mai multe scopuri, chiar dacă la motivele valabile se adaugă un motiv nejustificat, decizia nu va fi afectată din această cauză de un abuz de putere, cu condiția să nu sacrifice scopul esențial (Hotărârea din 21 decembrie 1954, Italia/Înalta Autoritate, 2/54, EU:C:1954:8, p. 103, și Hotărârea din 21 septembrie 2005, EDP/Comisia, T-87/05, EU:T:2005:333, punctul 87).

212 În ceea ce privește scopul pentru care au fost conferite BCE competențele prevăzute la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul de bază, după cum s-a arătat la punctul 168 de mai sus, acesta rezidă în special în necesitatea de a remedia o situație în care fondurile proprii și lichiditățile unei instituții de credit nu asigură o administrare solidă și o acoperire a riscurilor acesteia.

213 Or, pe de o parte, reiese din examinarea primelor două aspecte ale prezentului motiv că BCE și-a utilizat competențele într-un sens conform cu acest scop. Pe de altă parte, reclamantul nu prezintă indicii obiective, pertinente și concordante, în sensul jurisprudenței menționate la punctul 211 de mai sus, de natură să demonstreze că nivelul său de fonduri proprii ar fi fost stabilit astfel încât să îl sancționeze.

214 Prin urmare, al treilea aspect și, în consecință, motivul în întregime, precum și prezența acțiune trebuie respinse.

## IV. Cu privire la cheltuielile de judecată

215 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. În speță, întrucât reclamantul a căzut în pretenții, se impune obligarea sa la suportarea propriilor cheltuieli de judecată, precum și a celor efectuate de BCE, conform concluziilor acesteia.

216 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Comisia va suporta, așadar, propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a doua extinsă)

declară și hotărăște:

**1) Respinge acțiunea.**

**2) Crédit mutuel Arkéa suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Banca Centrală Europeană (BCE).**

**3) Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Prek Buttigieg Schalin

Berke Costeira

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 13 decembrie 2017.

Semnături

# Cuprins

I. Istoricul cauzei ..... 2

II. Procedura și concluziile părților ..... 4

III. În drept ..... 4

A. Cu privire la admisibilitatea acțiunii ..... 4

1. Cu privire la regularitatea mandatului acordat consilierilor reclamantului ..... 5

2. Cu privire la calitatea procesuală activă a reclamantului pentru a depune o acțiune împotriva articolului 2 alineatul (1) și a anexei I la decizia atacată ..... 5

3. Cu privire la interesul de a acționa al reclamantului împotriva deciziei atacate ..... 6

B. Cu privire la fond ..... 7

1. Cu privire la primul și la al doilea motiv, referitoare la legalitatea articolului 2 alineatul (1) și a anexei I la decizia atacată ..... 7

a) Cu privire la interpretarea teleologică și contextuală a articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS ..... 8

b) Cu privire la primul motiv, întemeiat pe lipsa calității de instituție de credit a CNCM ... 11

1) Cu privire la aspectul dacă calitatea de instituție de credit este determinată de articolul 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS ..... 12

2) Cu privire la aspectul dacă calitatea de instituție de credit a organismului central este determinată de articolul 10 din Regulamentul nr. 575/2013 ..... 13

c) Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe inexistența unui grup supravegheat în sensul articolului 2 punctul 21 litera (c) din Regulamentul-cadru privind MUS și al articolului 10 din Regulamentul nr. 575/2013 ..... 15

1) Cu privire la primul aspect al celui de al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 10 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 575/2013 ..... 15

2) Cu privire la al doilea aspect al celui de al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 10 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 575/2013 ..... 18

3) Cu privire la al treilea aspect al celui de al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 10 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 575/2013 ..... 20

2. Cu privire la al treilea motiv, referitor la legalitatea articolului 2 alineatul (3) din anexa II-2 la decizia atacată ..... 21

a) Cu privire la primul aspect al celui de al treilea motiv, întemeiat pe caracterul eronat al luării în considerare de către BCE a unei posibile separări a reclamantului de grupul Crédit mutuel ..... 22

b) Cu privire la al doilea aspect al celui de al treilea motiv, întemeiat pe caracterul eronat și disproporționat al aprecierii de către BCE a necesității ca reclamantul să dispună de fonduri proprii suplimentare ..... 24

1) Cu privire la temeinicia motivului întemeiat pe modificarea profilului de risc de lichiditate al reclamantului în cazul separării de grupul Crédit mutuel ..... 24

2) Cu privire la temeinicia motivului întemeiat pe impactul unei modificări a metodei de calcul al fondurilor proprii ale reclamantului în cazul separării de grupul Crédit mutuel ..... 25

c) Cu privire la al treilea aspect al celui de al treilea motiv, întemeiat pe faptul că impunerea unor fonduri proprii suplimentare ar constitui o sancțiune deghizată ..... 26

IV. Cu privire la cheltuielile de judecată ..... 27